

()

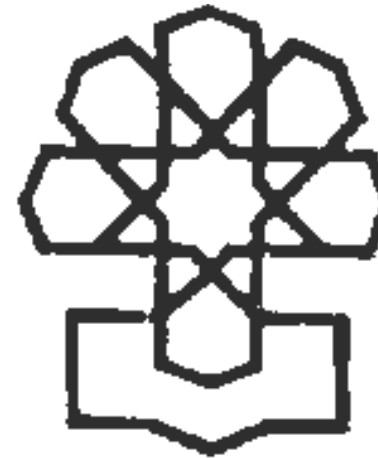
□ :

□ :

// :

: دکتر نوفرستی، دکتر بانویی، دکتر وهابی، دکتر طباطبایی یزدی، مینا محمودی و فرید دهقانی.
در ابتدای جلسه آقای فرید دهقانی به عنوان مسئول جمع‌آوری پایگاه آماری جهت مدل‌سازی معرفی شدند.
سپس آقای دکتر نوفرستی، الگوی کلان‌سنجی محمد نوفرستی را که رساله دکتری ایشان است را به طور خلاصه و برطبق معیارهای بحث شده در جلسات قبل ارائه نمودند. مشخصات کلی الگو در زیر ارائه شده است:

()

□ :

□ :

معاونت پژوهشی

مرداد ۱۳۸۱

کار: دبیرخانه تدوین الگوی اقتصادی کشور

۱	فرد یا نهاد تدوین کننده الگو	محمد نوفرستی
۲	هدف از ساخت الگو	تحلیل آثار سیاست‌های پولی و ارزی
۳	مبانی نظری حاکم بر الگو	کینزی - کلاسیکی
۴	چارچوب الگو	عرضه کل - تقاضای کل
۵	بازارهای مورد توجه	بازار کالاها و خدمات، بازار پول، بازار نیروی کار و بازار ارز (تراز پرداخت‌ها)
۶	تعداد روابط الگو	۱۷۱، که از آن میان ۲۶ معادله رفتاری، ۱۹ معادله ارتباطی و ۱۲۶ رابطه تعریفی و اتحادی است.
۷	آمار سری زمانی مورد استفاده	آمارسری زمانی سالانه از ۱۳۳۸ تا ۱۳۷۷
۸	روش برآورد	به صورت تک معادله‌ای و به روش همجمعی
۹	نوع و دوره شبیه‌سازی	پویا و برای کل محدوده زمانی مورد مطالعه
۱۰	موارد استفاده الگو	تحلیل ساختاری و ارزیابی سیاست‌های اقتصادی

شرح مبسوط‌تر الگو و ارزیابی آن در گزارش مروری بر ادبیات الگوها آورده می‌شود. در ادامه آقای دکتر بانویی، الگوی پیات (ماتریس حسابداری اجتماعی) که جزء الگوهای داده - ستانده و تعادل عمومی است را در قالب معیارهای انتخابی گذشته مطرح نمودند که در ذیل به آن اشاره می‌گردد:

۱	فرد یا نهاد تدوین کننده الگو	گراهام پیات و دیگران
۲	هدف از ساخت الگو	تدوین نظام حسابداری میانه به منظور بررسی هم زمان مسائل اقتصادی و اجتماعی
۳	مبانی نظری حاکم بر ساختار الگو	کینزی - کلاسیکی
۴	نوع الگو	تعادل عمومی
۵	روش برآورد	سیستمی
۶	بازارهای مورد توجه در الگو	بازارهای کالاها و خدمات، مصرف، نیروی کار، پولی و مالی
۷	نوع آمار	آمارهای مقطعی (جدول داده - ستانده و حساب‌های ملی)
۸	دوره زمانی	۱۳۵۲
۹	نوع الگو از لحاظ ایستایی و پویایی	ایستا
۱۰	موارد استفاده الگو	پیش‌بینی کوتاه مدت، تحلیل ساختار، توزیع درآمد، اشتغال و غیره
۱۱	کاربرد الگو در سطح ملی یا منطقه‌ای	ملی
۱۲	تعداد بخش‌های اقتصادی الگو	۱۲ بخش
۱۳	تعداد نهادها	۴ نهاد
۱۴	طبقه‌بندی الگوها از نظر روش‌شناسی	الگوی میانه ^۲

۱. الگوی ماتریس حسابداری اجتماعی: مطالعه موردی ایران.

۲. به کارگیری واژه «میانه» در این نوع الگو، هم دارای بار نظری است و هم بار آماری، از نقطه نظر بارنظری، پیوند بین اقتصاد کلان و اقتصاد خرد است و از نقطه نظر آماری، نظام مند کردن آمارهای کلان و خرد در قالب یک ماتریس جبری است.

۱. تحلیل آثار سیاست‌های پولی و ارزی به روش همجمعی در چارچوب یک الگوی اقتصاد سنجی کلان پویا، پایان نامه دوره دکتری، دانشکده علوم اقتصادی و سیاسی، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۷۹.

۱۵	قلمرو کاربرد الگو	توزیع درآمد نهادی، تحلیل ساختاری، پیش‌بینی تولید و اشتغال
۱۶	رویکرد الگو	ترکیبی انسان محور - رشد محور (تلفیقی است از دیدگاه‌های رشد محور و انسان محور)
۱۷	سازمان مربوطه	سازمان بین‌المللی کار
۱۸	مأخذ	Mission Working Paper No.12, Methodology for Macroeconomic Projection

تشریح، ارزیابی و همچنین پیوست‌ها به صورت مشروح در مروری بر ادبیات الگوها آورده می‌شود.

// :

حاضرین: دکتر فیروزه خلعتبری، دکتر نوفرستی، دکتر وهابی، دکتر طباطبایی یزدی، فرید دهقانی.

در ابتدای جلسه «در راستای جمع‌آوری و طبقه‌بندی الگوهای گذشته به صورت یک مجموعه مدون» در مورد انتخاب چارچوب مناسب برای مرور الگوها بحث و تبادل نظر شد. در کل بعد از بحث و بررسی در مورد انتخاب چارچوب مناسب برای مرور، مقرر شد تمامی اعضا از یک چارچوب مشخص واحد که در این جلسه تصویب شد، پیروی کنند.

:

ابتدا عنوان الگو به اسم شناخته شده (رایج) با ذکر سال آورده می‌شود. در قسمت بعدی مشخصات کلی الگو در یک جدول دوستونی و ۹ سطری به ترتیب ذیل ذکر می‌گردد:

۱. سازمان مربوطه: منظور، سازمان تأمین کننده مالی یا سازمانی که فرد محقق را در انجام طرح، مورد حمایت قرار داده یا فرد را به نوعی مکلف به انجام طرح کرده است.
 ۲. هدف از ساخت الگو: در این بخش هدف کلی از طراحی و ساخت الگو بیان می‌گردد.
 ۳. دوره زمانی مورد نظر.
 ۴. روش برآورد الگو.
 ۵. نوع و دوره شبیه‌سازی.
 ۶. تعداد معادلات: در این بخش تعداد کل معادلات و همچنین تعداد معادلات رفتاری و تعداد معادلات تعریفی آورده می‌شود.
 ۷. بخش‌های الگو: الگو شامل چه بخش‌هایی است.
 ۸. ویژگی‌های قابل توجه الگو.
 ۹. مأخذ: آخرین ردیف جدول است که در این قسمت باید مأخذ اصلی که الگو از آن گرفته شده است با مشخصات کامل ذکر گردد.
- البته باید متذکر شد که این جدول ۹ سطری مربوط به مرور الگوهای کلان‌سنجی است. معهدا در مورد مشخصات کلی الگوهای تعادل عمومی نیز بسیاری از این موارد مورد توجه قرار می‌گیرد.
- بعد از جدول، به ترتیب، موارد زیر آورده می‌شود:
- : در این قسمت، مبانی نظری حاکم بر الگو، جنبه‌های پویا و غیرخطی و ... مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- :
- در این بخش ضمن ارزیابی الگو به وجود یا عدم وجود مستندات الگو اشاره شده و اعتبار الگو و ... مورد سنجش قرار می‌گیرد.

در قسمت پایانی، پیوست‌ها ذکر می‌شود، که در قسمت پیوست‌ها به ترتیب زیر عمل می‌شود:

۱. نام متغیرها به تفکیک درون‌زا و برون‌زا،
۲. معادلات الگو (ابتدا رفتاری، سپس اتحادی)،
۳. مهم‌ترین نتایج شبیه‌سازی.

بعد از تصویب چارچوب، مرور الگوها شروع شد و آقای دکتر وهابی که مرور الگوی کلان برنامه اول توسعه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران را در چارچوب مصوب دبیرخانه تهیه نموده بودند ارائه کردند که ذیلاً به آن اشاره می‌شود:

«

»

۱	سازمان مربوطه	سازمان برنامه و بودجه - معاونت اقتصادی - دفتر اقتصاد کلان
۲	هدف از ساخت الگو	مقاصد عمومی: الف) پیش‌بینی ب) سیاست‌گذاری مقاصد خاص: استفاده از الگو برای تدوین چارچوب برنامه کلان توسعه کشور
۳	دوره زمانی	۱۳۶۴-۱۳۳۸
۴	روش برآورد	حداقل مربعات معمولی
۵	نوع دوره شبیه‌سازی	—
۶	تعداد معادلات	کل: ۸۹ رفتاری: ۴۰ تعریفی: ۴۹
۷	بخش‌های الگو	بخش کلان (درآمد ملی، مخارج معرفی، سرمایه‌گذاری کل، پس‌انداز ملی) - بخش تولید - سرمایه‌گذاری در سطح بخش‌ها - پول - تجارت خارجی
۸	ویژگی‌های قابل توجه	به صورت مبسوط در مرور بر ادبیات آورده می‌شود.
۹	مأخذ	سازمان برنامه و بودجه (۱۳۶۹)، روش‌های برنامه‌ریزی در برنامه اول توسعه، صفحات ۲۲-۳۹

تشریح، ارزیابی و همچنین پیوست‌ها به صورت مشروح در مرور الگوها بر ادبیات آورده می‌شود.

سپس خانم دکتر خلعتبری در مورد مرور «یک الگوی اقتصادسنجی برای اقتصاد ایران» توضیحات خود را ارائه دادند که ذیلاً به آن اشاره می‌شود.

() - () - «

:

۱	سازمان مربوطه	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲	هدف از ساخت الگو	ذکر نشده است. الگو با جهت‌گیری برای کاربردی خاص تدوین نشده است.
۳	دوره زمانی	از سال ۱۳۳۸ تا ۱۳۶۹
۴	روش برآورد	OLS, 2SLS
۵	نوع دوره شبیه‌سازی	هیچ توضیحی راجع به شبیه‌سازی وجود ندارد
۶	تعداد معادلات	۵۶ معادله رفتاری: ۲۷ تعریفی: ۲۹
۷	بخش‌های الگو	بخش تولید - مخارج مصرفی - مخارج سرمایه‌گذاری - درآمد - دولت - تجارت خارجی - پول و قیمت‌ها
۸	مأخذ	یک الگوی اقتصادسنجی برای اقتصاد ایران، وزارت امور اقتصادی و دارایی، پژوهش و سیاست‌های اقتصادی، فصل‌نامه علمی - پژوهشی سال دوم، شماره ۱، تابستان ۱۳۷۳

بعد از بحث خانم دکتر خلعتبری، مرور الگوها در این جلسه خاتمه یافت و مقرر شد بقیه مدل‌ها طبق زمان‌بندی در جلسه بعد به ترتیب زیر ارائه گردند:

۱. خانم دکتر خلعتبری: الگوی برنامه دوم بعد از انقلاب (شامل دو مدل)
۲. آقای دکتر نوفرستی: الگوی کوکاک - مجرد - جمشیدی
۳. آقای دکتر وهابی: یکی از مدل‌های فیروز وکیل
۴. خانم دکتر طباطبایی: الگوی شهشهانی.

دکتر نوفرستی، دکتر بانویی، دکتر طباطبایی یزدی، مینا محمودی

و فریددقانی.

در ابتدای جلسه، خانم دکتر طباطبایی در مورد ورود کارشناسان IMF به ایران به منظور ارزیابی آمار و اطلاعات کشور و طبقه‌بندی که IMF در مورد «ارائه آمارهای ویژه به طریق استاندارد» به تازگی منتشر کرده است توضیحاتی ارائه نمودند. قسمت‌های اصلی این طبقه‌بندی به صورت خلاصه در ذیل آورده شده است:

- بخش واقعی،

- بخش دولت (مالیه اقتصاد)،

- بخش مالی

- بخش خارجی

- جمعیت

نکته جالب در این طبقه‌بندی این است که شاخص‌های قیمت در بخش واقعی در نظر گرفته شده است.

در ادامه راجع به این موضوع که جلسات مشاوران گروه کلان-سنجی و گروه داده-ستانده و تعادل عمومی از هم تفکیک گردد یا به همین ترتیب توأم با هم تشکیل گردد بحث شد، ولی به دلیل غیبت دکتر خلعتبری و دکتر وهابی تصمیم‌گیری در این مورد به جلسه بعد موکول شد.

سپس خانم دکتر طباطبایی یزدی، مرور بر الگوی خشادوریان-خیابانی (۱۳۷۹) را که در چارچوب تصویب شده دبیرخانه تهیه کرده بودند ارائه کردند که در ذیل به آن اشاره می‌گردد:

:

۱	سازمان مربوطه	وزارت امور اقتصادی و دارایی، معاونت اقتصادی
۲	هدف از ساخت الگو	ارزیابی اثر سیاست‌های اقتصادی
۳	دوره زمانی	۱۳۳۸-۱۳۷۵
۴	روش برآورد	قمر مالی: رگرسیون به‌ظاهر غیرمرتبط تکراری (ISURE) قمر پولی: رگرسیون به‌ظاهر غیر مرتبط قمر سرمایه‌گذاری: رگرسیون به‌ظاهر غیر مرتبط قمر ارزش افزوده: رگرسیون به‌ظاهر غیرمرتبط تکراری هسته اصلی: حداقل مربعات سه مرحله‌ای
۵	نوع و دوره شبیه‌سازی	شبیه‌سازی پویا- شبیه‌سازی تاریخی (۱۳۵۰-۱۳۷۵)
۶	تعداد معادلات	تعداد کل معادلات: ۶۲ معادله تعداد معادلات رفتاری: ۲۵ معادله تعداد روابط اتحادی: ۳۷ معادله (معادلات تعریفی)
۷	بخش‌های الگو	تولید، مخارج مصرفی، مخارج سرمایه‌گذاری، درآمد دولت، تجارت خارجی، پول و قیمت‌ها
۸	ویژگی‌های قابل توجه	الگو از نوع هسته-قمر است. روابط بلند مدت و کوتاه مدت ساختاری مورد توجه بوده است ولی توجه ویژه به روابط کوتاه مدت بوده است. بازار نیروی کار به دلیل محدودیت‌های آماری مورد توجه نبوده است. تولید کل از جمع ارزش افزوده بخش‌های چهارگانه اقتصاد به دست آمده است.
۹	مأخذ	خشادوریان، خیابانی؛ طرح یک الگوی کلان‌سنجی پویا برای سیاست‌گذاری در اقتصاد ایران، معاونت امور اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی، ۱۳۷۹.

تشریح الگو، ارزیابی الگو و پیوست‌های مربوط به الگو در گزارش مروری بر ادبیات الگوها آورده می‌شود.

در ادامه خانم محمودی الگوی تحلیل پیوند داده- ستانده با جمعیت فعال در قالب نظام شبه ماتریس حسابداری اجتماعی را مرور و در قالب چارچوب مرور الگوهای تعادل عمومی به شرح زیر ارائه نمودند:

()

-

:

۱	فرد یا نهاد تدوین کننده الگو:	مینا محمودی
۲	هدف از ساخت الگو:	پیوند بین فعالیت‌های اقتصادی و جمعیتی
۳	مبانی نظری حاکم بر ساختار الگو:	کینزی- کلاسیکی
۴	نوع الگو:	تعادل عمومی
۵	بازارهای مورد توجه:	بازار کالا و خدمات- بازار نیروی کار
۶	نوع آمار:	آمارهای مقطعی (جدول داده-ستانده)
۷	دوره زمانی:	سال ۱۳۷۹
۸	روش برآورد:	به صورت حل همزمان مسائل اقتصادی-اجتماعی
۹	نوع الگو از لحاظ ایستایی و پویایی:	ایستا
۱۰	موارد استفاده الگو:	پیش‌بینی-تحلیل ساختاری
۱۱	کاربرد الگو در سطح ملی یا منطقه‌ای:	ملی
۱۲	تعداد بخش‌های اقتصادی الگو:	۱۸ بخش
۱۳	طبقه‌بندی الگو از لحاظ روش شناسی:	الگوی میانه (الگوی ترکیبی داده-ستانده با جمعیت)
۱۴	قلمرو کاربرد الگو:	توزیع درآمد در سطح بخش‌ها و محاسبه فرصت‌های شغلی بالقوه ایجاد شده در بخش‌های اقتصادی در بین خانوارها
۱۵	رویکرد الگو:	انسان محور
۱۶	مأخذ:	رساله کارشناسی ارشد، دانشکده اقتصاد، دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۸۱

شرح مبسوط الگو و ارزیابی الگو در گزارش مروری بر ادبیات الگوها آورده می‌شود.